

dr hab. Jacek Kos, prof. ASP
Wydział Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii
Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu
Plac Polski 3/4, 50-156 Wrocław

RECENZJA

**osiągnięcia artystycznego oraz aktywności artystycznej
Pani dr Anny Skołożyńskiej-Cieciery
sporządzona w związku z postępowaniem habilitacyjnym
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.**

Recenzja została przygotowana na zlecenie Rady Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, w związku z pismem Rady Doskonałości Naukowej z dnia 27 września 2023 r. nr DRKN.Z8.400.25.2023 w sp. powołania składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Pani dr Annie Skołożyńskiej-Cieciery. Na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.).

Wrocław, 19.01.2024 r.

Przedmiotem niniejszej recenzji jest dzieło habilitacyjne oraz dorobek twórczy, dydaktyczny i organizacyjny Pani dr Anny Skołożyńskiej-Cieciery, zatrudnionej na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, na podstawie dostarczonej dokumentacji.

Dokumentacja przedstawiona w formie elektronicznej zawiera następujące elementy:

- AUTOREFERAT – opis wskazanych osiągnięć artystycznych, j. polski, j. angielski;
- „Muzeum Tatrzańskie – Willa Koliba” – prezentacja wskazanego osiągnięcia artystycznego;
- „Muzeum Tatrzańskie – Gmach Główny” – prezentacja wskazanego osiągnięcia artystycznego;
- „Polski Pawilon Wystawowy – Międzynarodowe Targi Książki w Tajpei, Tajwan – International Book Exhibition in Taipei – TIBE 2023” – prezentacja wskazanego osiągnięcia artystycznego;
- PORTFOLIO;
- Wykaz osiągnięć naukowych lub artystycznych;
- Zestaw formalnych dokumentów przewodowych: wniosek przewodni, kopia dyplomu doktora sztuki, dane wnioskodawcy.

SYLWETKA KANDYDATKI

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera ukończyła studia w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, na Wydziale Architektury Wnętrz, w Pracowni Wystawiennictwa pod kierunkiem prof. Henryki Noskiewicz-Gałązki. Od 2016 roku pracuje w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, na Wydziale Architektury Wnętrz, w Katedrze Wystawiennictwa i Komunikacji Wizualnej, w I Pracowni Wystawiennictwa prowadzonej przez dr hab. Barbarę Kowalewską prof. uczelni. W 2020 roku uzyskała kwalifikacje I stopnia – tytuł Doktora Sztuki – w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Rozprawa doktorska zatytułowana „HASIOR” obejmowała opracowanie pisemne: „Życie i sztuka Władysława Hasiora. Autorski scenariusz ekspozycji” oraz opracowanie projektowe: „Projekt aranżacji ekspozycji muzealnej prezentującej twórczość Władysława Hasiora w salach ekspozycyjnych Galerii Sztuki Zachęta”. Promotorem w przewodzie doktorskim była dr hab. Barbara Kowalewska prof. uczelni.

Akademia Sztuk Pięknych – okres studiów, dyplom, działalność projektowa rozpoczęta po jego uzyskaniu, pełnienie funkcji asystenta, a następnie adiunkta w Pracowni Wystawiennictwa – to czas fascynacji i rozwoju, czas budowania własnej oryginalnej osobowości twórcy – projektanta – twórcy sztuki wystawiennictwa. Swoje doświadczenie zawodowe rozpoczęła pracą na stanowisku młodszego projektanta, a następnie głównego projektanta w firmie EMPIK Megastore w Warszawie, projektując wnętrza kawiarni Empik Cafe w Warszawie, Poznaniu, Wrocławiu, Gdańsku, Bydgoszczy i Krakowie. W latach 2007-2008 pracowała na stanowisku projektanta wnętrz w firmie „Arena Kitchen Architecture” w Dublinie. W 2009 roku założyła „ASC STUDIO Anna Skołożyńska-Cieciera”.

Od 2009 roku zajmuje się projektowaniem przestrzeni wystawienniczych stałych ekspozycji muzealnych oraz wystaw czasowych, ekspozycji plenerowych, eventów, wnętrz mieszkalnych oraz wnętrz użyteczności publicznej. O dorobku twórczym projektantki świadczy już ilość zrealizowanych projektów oraz ich poziom artystyczny. Pełniąc funkcje asystenta, a następnie adiunkta w I Pracowni Wystawiennictwa w Katedrze Wystawiennictwa i Komunikacji Wizualnej, wykazała się zaangażowaniem, podejmując się projektów i realizacji wystaw czasowych prezentujących dokonania studentów i pedagogów Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Jako pedagog w I Pracowni Wystawiennictwa, inspiruje studentów do kreatywnego i niekonwencyjnego poszukiwania autorskich rozwiązań projektowych, przykładając ogromną wagę do rozwoju ich osobowości twórczej – indywidualizmu przyszłych projektantów.

DOROBK ARTYSTYCZNO-PROJEKTOWY

Sztuka wystawiennictwa stała się głównym obszarem aktywności dr Anny Skołożyńskiej-Cieciery. Imponujący dorobek artystyczno-projektowy obejmuje już przeszło sto projektów i realizacji wystaw stałych i wystaw czasowych, w Polsce i za granicą. O ich randze i wartości artystyczno-projektowej świadczą przyznane nagrody i nominacje do nagród.

- Nagroda SYBILLA 2021 za Wydarzenie Muzealne Roku, projekt i realizację ekspozycji stałej dla Muzeum im. Dra Tytusa Chałubińskiego – „Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Willa Koliba” – Muzeum Tatrzańskie.
- Nagroda SYBILLA 2010 za Wydarzenie Muzealne Roku, projekt i realizację wystawy czasowej „Mikrus – auto, któremu nie pozwolono dorosnąć” – Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.
- Nominacja do Nagrody SYBILLA 2011 za Wydarzenie Muzealne Roku, projekt i realizację wystawy czasowej „Stefan Norblin – artysta wszechstronny” – Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.
- Nominacja do Nagrody SYBILLA 2010 za projekt i realizację wystawy czasowej "Wczesne wieki Średniowiecza" – Muzeum Regionalne w Stalowej Woli.
- I nagroda w konkursie za realizację ekspozycji stałej „Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL”, dawne więzienie i areszt śledczy w Warszawie, 2017.
- I nagroda w konkursie „Piękniejsza Polska”, za projekt i realizację ekspozycji stałej „Muzeum Podróżników im. Tony`ego Halika” – Muzeum Okręgowe w Toruniu, 2013.
- I nagroda w konkursie za realizację ekspozycji stałej „Toruń i jego historia”, Dom Eskenów – Muzeum Okręgowe w Toruniu, 2012.

Projekty ekspozycji stałych oraz wystaw czasowych powstawały dla znaczących instytucji kultury – Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Galeria Opera – Teatr Wielki / Opera Narodowa w Warszawie, Muzeum Okręgowe w Toruniu, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Mazowieckie w Płocku, Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, Muzeum Zamek w Oświęcimiu, Muzeum w Tarnowskich Górach, Opera Filharmonia Podlaska w Białymstoku, National Gallery of Modern Art w New Dehli i Bombaju, a także realizacje dla prestiżowych miejsc: w Berlinie, Abu Dhabi, Tajpej i Tel Avivie. Habilitantka projektuje i realizuje ekspozycje dla wysokiej rangi instytucji kultury – Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytutu Książki, Instytutu Pamięi Narodowej czy Instytutu Adama Mickiewicza. Osiągnięcia z obszaru sztuki wystawiennictwa przedstawione w wykazie dorobku artystycznego powstały w latach 2009 – 2023. To imponująca liczba 114 projektów i realizacji wystaw stałych i czasowych. W okresie od 2009 roku do 2020 roku, do uzyskania kwalifikacje I stopnia – tytułu Doktora Sztuki, powstało łącznie 77 wystaw, w tym – 18 wystaw stałych, 26 wystaw czasowych, 33 wystawy w Galerii Opera – Teatr Wielki. W okresie od uzyskania tytułu Doktora Sztuki w 2020 roku do 2023 roku powstało łącznie 37 wystaw, w tym – 14 wystaw stałych, 6 wystaw czasowych, 10 wystaw w Galerii Opera, oraz 7 wystaw dla Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Dokonane wyszczególnienie dorobku artystyczno-projektowego, z podziałem na okres przed uzyskaniem tytułu Doktora Sztuki i okres po jego uzyskaniu, oraz podział na wystawy stałe i wystawy

czasowe w tych okresach, daje precyzyjniejszy obraz aktywności Projektantki. Wskazuje on również na rosnącą aktywność twórczą skierowaną i koncentrującą się na projektowaniu i realizacji wystaw stałych, w okresie po uzyskaniu kwalifikacji I stopnia. Ambicje Projektantki wsparte doświadczeniem, profesjonalizmem i zaufaniem ze strony instytucji kulturalnych, przynoszą sukcesy projektów i realizacji 14 wystaw stałych w ostatnich trzech latach, w tym dwie w trakcie realizacji. Wystawy stałe, to ambitne wyzwania projektowe, dające satysfakcję projektowania przestrzeni ekspozycyjnych, służących przez lata – spełniających ważne funkcje kulturalne wynikające z nadrzędnej idei wystawy, wyrażonej tytułem. To również ambitne wyzwania dla Projektantki – sprostania wymaganiom związanym z projektowaniem i realizacją wystaw. Konieczność dokonania wnikliwej analizy scenariusza merytorycznego wystawy, analizy wskazanego miejsca i przestrzeni przeznaczonej na realizację, wstępne koncepcje, wybór i opracowanie projektu – wyznaczenie stref tematycznych, stref komunikacyjnych dla zwiedzających, projekt architektury przestrzeni, miejsc ekspozycji, informacji, grafiki, multimediów i oświetlenia. To również umiejętności inżynierskie – opracowanie rysunków technicznych i dokumentacji obejmującej wybór materiałów, technologii produkcji, techniki montażu-realizacji, ze świadomością konsekwencji ich eksploatacji przez kolejne lata funkcjonowania wystawy. To wreszcie nadzór nad realizacją elementów wystawy i nad jej ostatecznym montażem w miejscu docelowym.

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera rozwinęła te umiejętności przez lata praktyki, zyskując pozycję profesjonalistki – kreatorki i projektantki przestrzeni wystawienniczych. Potwierdzają to przedstawione w Portfolio projekty i realizacje – 13 wystaw stałych, 8 wystaw czasowych, licznych wystaw czasowych zrealizowanych w Salach Galerii Opera – Teatr Wielki w Warszawie, oraz 4-ech projektów i realizacji wystaw czasowych prezentujących dokonania studentów i pedagogów Katedry Wystawiennictwa i Komunikacji Wizualnej, Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera swoją twórczość artystyczno-projektową poświęca problematyce z obszaru historii, kultury, sztuki, prezentacji wybitnych postaci, które swoją aktywnością zapisały się w historii, ale również wybitnych artystów współczesnych, po prezentację i promocję najmłodszego pokolenia projektantów – studentów Akademii Sztuk Pięknych. Ten zakres aktywności prezentowany jest w portfolio Projektantki.

Nie sposób w formie opisowej przedstawić i oddać wartości sztuki wystawiennictwa, której językiem ekspresji jest – architektura przestrzeni, forma, grafika, obraz, film, światło, dźwięk, interakcje – doświadczane wszystkimi zmysłami, dynamiczną wędrówką przebiegającą w czasie i przestrzeni, odsłaniającą przed nami wielowarstwowy przekaz wystawy. Można zaufać własnej intuicji i wskazać projekty i realizacje, w których odnajduje się niepowtarzalną wartość sztuki wystawiennictwa – niepowtarzalny efekt synergii mediów ekspresji. Jest on obecny w wielu dokonaniach Autorki – w Galerii Dziedzictwo, w Muzeum Historii Żydów Polskich „Polin”, (2021), w Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Oddział Martyrologii Radogoszcz w Łodzi, (2020/2021), na wystawie czasowej „Stworzone dźwiękiem” w Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie, (2020), w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, w dawnym więzieniu i areszcie śledczym w Warszawie, (2017), na wystawie „Andrzej Kreuz Majewski”, w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie, (2017), na wystawie poświęconej „Podziemnemu Archiwum Getta Warszawskiego”, w Żydowskim Instytucie Historycznym w Warszawie, (2015), na wystawie „Żyrardów miasto tkaczy i wizjonerów”, w Muzeum w Żyrardowie, (2011), czy na wystawie „Wczesne wieki średniowiecza”, w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli, (2010).

Sztukę wystawiennictwa dr Anny Skołożyńskiej-Cieciera charakteryzuje pasja i odwaga poszukiwania autorskiej, zindywidualizowanej przestrzeni i formy dla wyrażenia treści, znaczeń i przesłań projektowanych wystaw. To dzięki tym cechom osobowości Autorki – jej projekty stają się niepowtarzalne.

DZIEŁO HABILITACYJNE

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera w przygotowanym Autoreferacie, jako Dzieło Habilitacyjne wskazuje, opisuje i przedstawia w formie dokumentacji fotograficznej dwie Realizacje Projektowe:

I. REALIZACJA PROJEKTOWA – obejmuje dwa zrealizowane projekty dla MUZEUM TATRZAŃSKIEGO im. DRA TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO w ZAKOPANEM:

- 1 – Projekt i realizacja ekspozycji stałej w Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Willa Koliba. 2020.
- 2 – Projekt i realizacja ekspozycji stałej w Gmachu Głównym Muzeum Tatrzańskiego. 2023.

II. REALIZACJA PROJEKTOWA – obejmuje jeden zrealizowany projekt:

- 1 – Projekt Polskiego Pawilonu Wystawowego na Międzynarodowe Targi Książki w Tajpej, Tajwan. International Book Exhibition in Taipei - TIBE 2023.

I. REALIZACJA PROJEKTOWA – dla MUZEUM TATRZAŃSKIEGO im. DRA TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO w ZAKOPANEM:

- 1 – Projekt i realizacja ekspozycji stałej w Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Willa Koliba. 2020. Prezentację projektu i realizacji uzupełnia dodatkowy folder pt. „Muzeum Tatrzańskie – Willa Koliba”, zawierający:
 - „Dokumentację techniczną – Willa Koliba” – rysunki techniczne zrealizowanego projektu (pliki pdf).
 - „Dokumentację zdjęciową – Willa Koliba” – zdjęcia prezentujące zrealizowany projekt (pliki jpg).
 - „Przykładowe grafiki – Willa Koliba” – wybrane pliki graficzne projektowanych elementów graficznych wchodzących w skład projektowanej ekspozycji (pliki jpg).
 - Nagroda SYBILLA 2020 dyplom (plik jpg).
 - Pismo SYBILLA podziękowania (plik jpg).

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera przedstawia w Autoreferacie projekt i realizację ekspozycji stałej – „Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Willa Koliba”, otwartego w 2020 roku. Jak podkreśla Autorka – „Możliwość wykonania projektów scenografii wystawy stałej w tak znaczącym kulturowo obiekcie była dla mnie ogromną nobilitacją i fantastycznym wyzwaniem”. Otwarcie muzeum poprzedziły prace realizowane w ramach programu – „Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych, drewnianych budynków Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego Podhala”. Habilitantka przytacza na wstępie krótką historię obiektu, opis zmian, jakie następowały w jego wnętrzach przez ostatnie sto lat. W opisie swojej pracy nad projektem i realizacją ekspozycji stałej Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Willa Koliba, przedstawia szeroki zakres projektowy opracowania: analizę scenariusza merytorycznego, propozycje wstępnych koncepcji – uwzględniających funkcje wystawiennicze, komunikację, wyposażenie, multimedia, oświetlenie, grafikę, konsultacje merytoryczne, opracowanie projektu wykonawczego, nadzór nad realizacją i montażem wystawy.

Ekspozycja muzealna obejmuje sześć pomieszczeń prezentujących eksponaty etnograficzne oraz siedem sal nowo projektowanej wystawy historii stylu zakopiańskiego. Widzowie, przechodząc przez przestrzeń sal na parterze, a następnie na piętrze, poznają kolejne aspekty „stylu zakopiańskiego” – historię stylów narodowych w Polsce na przestrzeni XIX w., odkrywanie sztuki podhalańskiej, rzemiosło oraz tradycyjne budownictwo podhalańskie, historią budowy Willi Koliba i roli autora projektu Stanisława Witkiewicza – ojca, jego oryginalne szkice architektoniczne, ryciny elewacji budynku, detale architektoniczne, historię życia Stanisława Witkiewicza architekta i artysty, galerię jego twórczości, historię rodziny i przyjaciół – artystów.

Willa Koliba to obiekt o wyjątkowym znaczeniu w kulturze, o niepowtarzalnej drewnianej konstrukcji decydującej jednocześnie o jego formie zewnętrznej i charakterze wnętrza. To szczególna sytuacja dla projektanta, kiedy kontekst miejsca wystawy – obiekt architektoniczny i jego wnętrze – same są już w pewnym sensie „eksponatem”. To w tym samym stopniu ułatwia, jak i komplikuje znalezienie w strategii projektowej „złotego środka”. Niezwykle cenna jest umiejętność odkrywania wszystkich wartości kontekstu – miejsca, przestrzeni, formy, znaczeń. Pozwala to określić – jaki powinien być stopień ingerencji projektowej dla wyeksponowania wartości obecnych w samym już kontekście.

Habilitantka wskazuje na ten aspekt procesu twórczego, pisząc – „W projektowaniu przestrzeni wystawienniczych niezwykle ważne jest dla mnie utrzymanie ekspozycji w odpowiednim klimacie i charakterze zabytkowego wnętrza, z poszanowaniem kultury i eksponatów w niej prezentowanych”. Wnętrza zaprojektowanej wystawy cechuje wyważona powściągliwość i szacunek do formy i znaczeń obecnych w zastanej architekturze. Projektowane przez Autorkę elementy ekspozycyjne, o oszczędnej kolorystyce – drewna, bieli, szarości i czerni – wpisują się w przestrzeń wnętrz – zachowując jednocześnie swoją autonomię i autorski charakter. Wnętrza i ekspozycja tworzą wspólnie integralną całość – bezcenny przekaz dziedzictwa kulturowego – historii, tradycji i sztuki Podhala.

- 2 – Projekt i realizacja ekspozycji stałej w Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Gmach Główny. 2023. Prezentację projektu i realizacji uzupełnia dodatkowy folder pt. „Muzeum Tatrzańskie – Gmach Główny”, zawierający:
 - „Dokumentację techniczną – Gmach Główny” – rysunki techniczne zrealizowanego projektu (pliki pdf).
 - „Dokumentację zdjęciową – Gmach Główny” – zdjęcia prezentujące zrealizowany projekt (pliki jpg).
 - „Przykładowe grafiki – Gmach Główny” – wybrane pliki graficzne projektowanych elementów graficznych wchodzących w skład projektowanej ekspozycji (pliki jpg. pdf).
 - „Muzeum Tatrzańskie – identyfikacja wizualna” – „Księga Znaków” (pliki pdf).

„Muzeum Stylu Zakopiańskiego – Gmach Główny” to kolejny projekt ekspozycji stałej przedstawiony w Autoreferacie. „Gmach Główny” oraz „Willa Koliba”, to dwie filie z jedenastu należących do „Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem”. Dr Anna Skołożyńska-Cieciera podjęła się opracowania projektów ekspozycji dla trzech kondygnacji muzeum, o łącznej powierzchni 750 m². W autoreferacie koncentruje się na przedstawieniu ekspozycji stałych na dwóch kondygnacjach – na parterze i pierwszym piętrze. Znajdują się na nich przestrzenie wystawiennicze poświęcone – historii, etnografii, botanice, geologii Tatr. Muzeum Tatrzańskie

przedstawiło w scenariuszu konieczność zaprezentowania około 1400 eksponatów. To szczególne wyzwanie dla projektanta – opracowania atrakcyjnej formy prezentacji, która w ograniczonej przestrzeni ekspozycyjnej uwzględnić będzie tak wiele eksponatów, pochodzących z różnego okresu. Ten aspekt w wystawiennictwie określam terminem – „kompresji czasoprzestrzeni”.

Autorka swoją kreatywnością i doświadczeniem znalazła bardzo interesujące, pełne pomysłów rozwiązania przestrzeni ekspozycyjnej, wpisując w nią umiejętnie ważną dla muzeum funkcję archiwizacji bogatych zbiorów artefaktów oraz kolekcji gromadzonych od stu lat.

Jak podkreśla Habilitantka – „Zakres projektowy ekspozycji stałej w Gmachu Głównym był bardzo szeroki. W pierwszej kolejności bardzo dogłębnie przestudiowałam scenariusz wystawy stanowiący podłoże merytoryczne. Kolejnym krokiem był proces koncepcyjny uwzględniający wszystkie niezbędne strefy tematyczne, badanie przestrzeni oraz liczne pomysły wystawiennicze, aby w jak najbardziej odpowiedni i najciekawszy sposób, zaprezentować historię tego pięknego regionu”.

Wystawa znajdująca się na parterze Gmachu Głównego jest otwartą przestrzenią ekspozycyjną o strefach tematycznych prezentujących aspekty związane z historią i etnografią Podhala. Habilitantka tworzy atrakcyjną, współczesną przestrzeń nasyconą przekazem treści – artefaktami – przedmiotami codzienności, wyposażeniem wspinaczkowym, instrumentami muzycznymi, ozdobami ludowymi, strojami Podhala, czy też związanymi z tradycyjnym budownictwem góralskim – narzędziami snycerskimi oraz prezentacją makiety Willi pod Jedłami. Szczególną uwagę zwraca znajdująca się w najdalszej części spektakularna rekonstrukcja góralskiej chaty. Scenograficzność tego pomysłu przywodzi na myśl „scenę pudełkową” teatru. Elewacja, niczym „rama sceniczna” otwiera przed widzami wnętrze chaty, prezentując blisko 400 artefaktów z życia codziennego górali. Równie interesującym rozwiązaniem wystawienniczym jest znajdująca się w centralnym miejscu sali przestrzeń wyznaczona dwoma ścianami inspirowanymi kartoteką muzealną – meblami z charakterystycznymi podziałami raportu multiplikowanych szuflad. Ta część ekspozycji prezentuje ogrom eksponatów historycznych – etnograficznych należących do kolekcji Muzeum Tatrzańskiego. Przestrzeń wystawy wskazuje również na wagę i wartość muzyki w kulturze Podhala – związki najwybitniejszych polskich muzyków i kompozytorów z muzyką góralską. Autorka akcentuje swoje empatyczne zaangażowanie, pisząc – „W projektowaniu ekspozycji etnograficznych niezwykle ważne jest dla mnie poszanowanie dla tradycji i kultury opracowywanego materiału merytorycznego oraz regionu, z którego pochodzi”.

Lekkość i współczesny charakter przestrzeni wystawienniczej parteru zmienia się, w sposób zamierzony, wraz z wejściem na wyższą kondygnację wystawy. Strefą przejścia pod względem estetyki, jest hol muzeum z wyeksponowaną makietą Tatr i prezentacją sprzętu pasterskiego, myśliwskiego i górniczego.

Ekspozycja na I piętrze Gmachu Głównego, poświęcona zbiorom botanicznym i geologicznym, swoją estetyką przywołuje asocjacje z historycznymi muzeami – z powagą funkcji, jakie pełniły – gromadzenia, porządkowania, katalogowania i archiwizowania dóbr kultury. Drewno, podłóg, historyczny charakter gablot, ich racjonalny układ oraz fotografie gór, oprawione w drewniane ramy – wszystko to podkreśla wyjątkowość skrupulatnie gromadzonych zbiorów geologicznych.

Kontynuacją zwiedzania, jest przejście do kolejnej strefy tematycznej. Autorka wprowadza widzów w przestrzeń scenografii wystawienniczej – w „wędrówkę” przez Tatry, przez kolejne partie gór i spotkania z ich florą i fauną. Widzowie przechodzą przez geometryczny labirynt szklanych form – dioram – zamykających w sobie trójwymiarowe cytaty rzeczywistości. Projektantka dokonuje translokacji i inkluzji przestrzeni natury w przestrzeń wystawienniczą. Dioramy, niczym „szklane

sondy geologiczne” wycinają fragmenty naturalnego terenu, ukazując jego przekrój, powierzchnię i charakterystyczne gatunki flory i fauny. Zatrzymane w ruchu zwierzęta „obserwują” przechodzących w półmroku zwiedzających. Diorama jest tu swoistą czasoprzestrzenną „stopklatką” – w przenośni i dosłownie. Scenograficzny charakter ekspozycji uzyskany jest zdecydowanym kontrastem pomiędzy ciemną przestrzenią otoczenia i wyreżyserowanym, kameralnym oświetleniem zwierząt we wnętrzach dioram – czyniąc z nich głównego aktora tego przedstawienia. Pojęcie „przedstawienie” odnosi się semantycznie zarówno do sztuki wystawiennictwa, jak i sztuki teatru.

Jak podkreśla Habilitantka – „Projektując elementy scenograficzne, starałam się łączyć tradycyjne materiały z najnowszą technologią stosowaną w wystawiennictwie”. Przestrzeń wystawy nasycona jest całym spektrum języka sztuki wystawiennictwa. Od tradycyjnych, czy analogowych form prezentacji, po najnowsze techniki multimedialne. Wielkogabarytowe gabloty – dioramy, różnorodne gabloty o formie wynikającej z funkcji i kontekstu miejsca, pełne szuflad – kryjących w sobie artefakty, dokumenty, zdjęcia, grafiki, teksty – szuflad, prowokujących zwiedzających do odkrywania ich zawartości i treści.

Autorka przykłada ogromną wagę w inicjowaniu czynnego zaangażowania zwiedzających. Wprowadza stoły edukacyjne, mobilne – obrotowe kostki, zaprojektowane albumy, zapraszające do indywidualnego przeglądania. Stosuje multimedialne interaktywne ekrany, zdjęcia na różnorodnych nośnikach – wydruki klasyczne, na folii, na szkłe, wydruki podświetlane od wewnątrz. Obok zdjęć, w przestrzeni wystawy obecne są również filmy. Dźwięk dopełnia listę mediów wystawy – to odsłuchy audio zapraszające zwiedzających do aktywności i poznania muzyki związanej z kulturą Podhala. Dla Projektantki – „...rozwiązania technologiczne angażują zwiedzających w uczestnictwo w muzealnej ekspozycji, a co za tym idzie, uatrakcyjniają wystawę i pomagają w zapamiętywaniu merytorycznych treści”. „W swojej aranżacji starałam się zawrzeć historycznego ducha tak zasłużonej instytucji, a jednocześnie stworzyć przestrzenie narracyjne, silnie odwołujące się do emocji i wrażenia zmysłowego”. Autorka angażuje całe spektrum współczesnych mediów przekazu, wpisując je umiejętnie w przestrzeń ekspozycji. Wystawa nie jest nimi zdominowana – media pełnią w niej właściwą rolę – współtworzą przekaz wystawy opowiadającej o niepowtarzalnym dziedzictwie kulturowym Podhala. Dr Anna Skołożyńska-Cieciera, realizacją ekspozycji stałej w Muzeum Stylu Zakopiańskiego w Gmach Główny, potwierdza swoją kreatywność, profesjonalizm i zaangażowanie.

II. REALIZACJA PROJEKTOWA – obejmuje jeden zrealizowany projekt:

- 1 – Projekt Polskiego Pawilonu Wystawowego na Międzynarodowe Targi Książki w Tajpej, Tajwan. International Book Exhibition in Taipei – TIBE 2023. Prezentację projektu i realizacji uzupełnia dodatkowy folder pt. „Pawilon Polski na Targi Książki – TIBE 2023 – Tajpej”, zawierający:
 - „Dokumentację techniczną – Tajpej” – rysunki techniczne zrealizowanego projektu (pliki pdf).
 - „Dokumentację zdjęciową – Tajpej” – zdjęcia prezentujące zrealizowany projekt (pliki jpg).
 - „Projekt grafik na stoisku” (pliki pdf).
 - „Projekt materiałów promocyjnych” (pliki – pdf, jpg, png).
 - „Tajpej film telewizyjny” (pliki mp4).
 - „Wizualizacje – Tajpej” (pliki jpg).
 - „Tajpej – prezentacja projektu” (plik pdf).

Projekt Polskiego Pawilonu wystawowego na Międzynarodowe Targi Książki w Tajpej, Tajwan. International Book Exhibition in Taipei – TIBE 2023, jest projektem ekspozycji czasowej zrealizowanej we wnętrzu istniejącego obiektu – w hali Expo Taipei World Trade Center. Targi odbyły się w dniach 31.01 - 05.02.2023 r.

„Instytut Książki” – główny organizator polskiej prezentacji, określił jej nadrzędną ideę i cel, przedstawił program merytoryczny i wytyczne dotyczące funkcji, jakie ma spełniać przestrzeń ekspozycji. Dr Anna Skołożyńska-Cieciera, główną ideę projektowanej wystawy przedstawia następująco – „Założeniem projektu polskiego pawilonu na Międzynarodowe Targi Książki w Tajpej było zaprezentowanie azjatyckiej publiczności kultury naszego kraju w najlepszym wydaniu, zaciekawienie tajwańskiego czytelnika i odbiorcę polską literaturą, a także przedstawienie wizerunku polskiej kultury i sztuki jako wielowymiarowej i niezwykle interesującej”. I dodaje – „Projektując scenografię pawilonu, chciałam wprowadzić zwiedzających w fantastyczny świat polskiej literatury”.

Autorka poszukiwała języka ekspresji wizualnej i przestrzennej dla reprezentacji wartości kultury i sztuki polskiej. Podkreśla to w następujący sposób – „W projekcie stoiska na tego typu międzynarodowe wydarzenie ważne jest stworzenie elementów wystawienniczych w formie symboli, które dla tysięcy odwiedzających w bezpośredni sposób identyfikują pawilon z naszym krajem”.

W swoich poszukiwaniach sięga do korzeni kultury polskiej, do jej trwałych i niezmiennych form ekspresji wizualnej, ewoluujących i utrwalanych przez wieki tradycji. Swoje przekonanie uzasadnia – „W polskiej tradycji folkloru regionalnego mamy wiele przepięknych wzorów i ornamentów...”, „Łowickie wycinanki, ornamenty kurpiowskie czy tradycyjne wzory wielkanocnych pisanek, stały się dla mnie inspiracją do projektu elementów graficznych prezentowanego stoiska”. Autorka, w oparciu o tradycyjne motywy, zaprojektowała autorską grafikę, tworząc z niej identyfikację wizualną – motyw przewodni stoiska wystawienniczego. Jest on obecny w dominującym w przestrzeni logo polskiego stoiska, w grafice wpisanej w koło, w prostokątnych ażurowych panelach ścianek ekspozytorów oraz na ścianach ekspozycyjnych. Grafika inspirowana motywami ludowymi pojawia się również na najbardziej spektakularnej autorskiej instalacji przestrzennej, witającej gości wchodzących na stoisko. Instalację tworzą rozstawione w przestrzeni powiększone litery składające się na napis „POLAND”. Pełnią one różną funkcję – informacji, regałów, siedzisk. Dominujący, intensywny kolor stoiska obecny w – grafice, elementach ścianek ekspozytorów, powierzchniach ścian, przestrzennej ramowej konstrukcji – wydobywa stoisko na pierwszy plan z kontekstu szarości architektury wnętrza hali Expo.

Habilitantka dzieli przestrzeń stoiska wpisanego w rzut kwadratu, na strefy spełniające funkcje zdefiniowane w wytycznych i scenariuszu wystawy. Decyduje o powierzchni stref oraz logice ich wzajemnych relacji. W decyzjach projektowych dotyczących podziału przestrzeni oraz jej wielkości, bierze pod uwagę obecność, komunikację oraz bezpieczeństwo zwiedzających. Dr Anna Skołożyńska-Cieciera w projekcie Polskiego Pawilonu wystawowego na Międzynarodowe Targi Książki w Tajpej, podjęła się prac na wszystkich etapach i we wszystkich zakresach merytorycznych związanych z projektem i realizacją. Projekt wymagał wyjątkowych umiejętności projektowych, organizacyjnych, logistycznych i realizacyjnych. Dystans między Polską a Tajwanem wiązał się z koniecznością przygotowania projektu w języku angielskim, rozmów i wielu konsultacji on-line, dotyczących materiałów, technologii oraz wykonania wszystkich elementów stoiska przez firmy znajdujące się w Tajwanie. Ostatnim etapem zaangażowania Projektantki był wyjazd do Tajpej i nadzór nad montażem i realizacją wszystkich aspektów decydujących o ostatecznym kształcie stoiska.

„Autorskie Projekty” – to pojęcie najlepiej oddające całe spektrum aktywności i zdolności Habilitantki.

DOKONANIA DYDAKTYCZNE I POPULARYZATORSKIE

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera jest adiunktem w I Pracowni Wystawiennictwa, prowadzonej przez profesor Barbarę Kowalewską, w Katedrze Wystawiennictwa i Komunikacji Wizualnej, Wydziału Architektury Wnętrz, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. I Pracownia Wystawiennictwa kształci studentów 1 i 2 roku studiów magisterskich oraz studentów 2 i 3 roku studiów licencjackich. W Pracowni Wystawiennictwa – na studiach niestacjonarnych, prowadzi samodzielnie zajęcia dla studentów 2 roku studiów licencjackich.

Habilitantka stara się przekazać studentom całe swoje doświadczenie. Program pracowni – realizowane zadania semestralne, stawiane w nich problemy, prowadzone dyskusje – mają prowokować, rozwijać i otwierać wyobraźnię na sztukę wystawiennictwa – na jej niezwykłą wszechstronną interdyscyplinarność, integrującą w sobie różne dziedziny sztuki, techniki i nauki.

Celem procesu dydaktycznego jest zafascynowanie studentów sztuką wystawiennictwa, jako dyscypliną artystyczno-projektową pozwalającą na kreację i materializację własnych wizji architektonicznych, przestrzeni wnętrz, przestrzeni wystaw stałych, czasowych po autorskie instalacje przestrzenne. Habilitantka podkreśla to, pisząc – „Jako dydaktyk staram się uczyć moich studentów odwagi, aby nie bali się rozmachu kreacji twórczej, niestandardowych rozwiązań projektowych oraz wizualnych”. „Etap koncepcyjny jest zatem wielką burzą mózgow studentkiej kreacji i poszukiwań innowacyjnych rozwiązań”. Jako dydaktyk kładzie również ogromny nacisk na przekazywanie wiedzy, która pozwoli przyszłym projektantom przekładać swoje wizje na język techniczny umożliwiający ich realizację i urzeczywistnienie. Ten aspekt akcentuje, pisząc - „O ile w procesie koncepcyjnym panuje ogromna dowolność twórcza [...], tak w procesie technicznym, duży nacisk kładę na szczegółowe opracowanie technicznych rozwiązań i realności ich wykonania”.

Habilitantka podsumowując efekty swojego zaangażowanie w proces dydaktyczny, pisze – „Z ogromną przyjemnością mogę podzielić się spostrzeżeniami, że absolwenci opuszczając I Pracownię Wystawiennictwa, świetnie sobie radzą w świecie projektowym, czego im nieustannie życzę i kibicuję”.

Dr Anna Skołożyńska-Cieciera wykazuje się również zaangażowaniem w działalność popularyzatorską – projektując i realizując, już jako adiunkt, siedem interesujących przestrzeni wystawienniczych prezentujących dokonania artystyczne i projektowe studentów i pedagogów Wydziału Architektury Wnętrz ASP w Warszawie. Brała również udział w wydarzeniu artystycznym – „II Międzynarodowy Tydzień – Creactiva 2022 EASD CASTELLÓ” / „II International Week - Creactiva 2022 EASD CASTELLÓ”. Wyjazd odbył się ramach programu „Erasmus +” dla dydaktyków uczelni wyższych.

Habilitantka interesująco opisuje swoje zaangażowanie w proces dydaktyczny w I Pracowni Wystawiennictwa. Dokumentacja wizualna osiągnięć studentów i dyplomantów potwierdziłaby efekty procesu dydaktycznego. Brak dokumentacji nie tworzy pełnego obrazu i nie pozwala na odniesienie się w pełni do osiągnięć dydaktycznych.

UWAGI

1. W przedstawionym materiale istnieją dwie różne daty uzyskania stopnia Doktora Sztuki:
 - 21 lipca 2021 r. – data zamieszczona w Autoreferacie (str. 1).
 - 21 lipca 2020 r. – data występuje na kopii Dyplomu Doktora Sztuki, (plik pdf), oraz w „Wykazie osiągnięć naukowych” (plik pdf).
2. W Portfolio brak jest czytelnej zasady kolejności prezentowanych projektów i realizacji.
 - brak jest kolejności chronologicznej.
 - lub podziału na okres przed i po uzyskaniu tytułu Doktora Sztuki, z zachowaniem chronologii.
 - lub podziału na wystawy stałe i wystawy czasowe, z zachowaniem chronologii.
3. W przypadku prac dwuautorskich lub wieloautorskich zaleca się przedstawienie merytorycznego wkładu własnego i współtwórców w powstanie pracy (art. 219 ust. 1. pkt 2).
4. W Autoreferacie – w tekście brak jest numeracji, która odnosiłaby do identycznej numeracji przy zdjęciach ilustrujących omawiany temat zamieszczony w autoreferacie, oraz identycznej numeracji przy zdjęciach w uzupełniających folderach – „Dokumentacja zdjęciowa – Willa Koliba”, „Dokumentacja zdjęciowa – Gmach Główny”, „Dokumentacja zdjęciowa – Tajpej”. Numeracja uzupełniona krótkimi podpisami ułatwiłaby percepcję przedstawionego materiału.
5. W autoreferacie występują błędy interpunkcyjne i liternicze, które wpływają na styl. Błędem powielanym bardzo często w tekście, jest stosowanie dywizu ze spacjami w funkcji myślnika.

PODSUMOWANIE – KONKLUZJA

Imponujący dorobek artystyczno-projektowy dr Anny Skołożyńskiej-Cieciery obejmuje już przeszło sto projektów i realizacji wystaw stałych i wystaw czasowych, w Polsce i za granicą. Powstawały dla znaczących instytucji kultury, a także dla prestiżowych miejsc na świecie – w Berlinie, Abu Dhabi, Tajpej i Tel Avivie.

Sztuka wystawiennictwa stała się obszarem niezwykle dynamicznej aktywności Projektantki. Swoją twórczość artystyczno-projektową poświęca problematyce z obszaru historii, kultury, sztuki, prezentacji wybitnych postaci. O randze i wartości artystycznej projektów i realizacji świadczą przyznane prestiżowe nagrody oraz nominacje do nagród.

Sztukę wystawiennictwa dr Anny Skołożyńskiej-Cieciery charakteryzuje odwaga i kreatywność w poszukiwaniu autorskiej, zindywidualizowanej przestrzeni i formy dla wyrażenia treści, znaczeń i przesłań projektowanych przestrzeni wystawienniczych. Habilitantka, również jako dydaktyk, z pasją dzieli się swoimi zawodowymi doświadczeniami, przekazując je studentom – młodym twórcom-projektantom.

Podsumowując, osiągnięcia twórcze i projektowe w swej przeważającej większości stanowią istotny wkład w dziedzinie Sztuki, w dyscyplinie Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki. Stwierdzam zatem, że całość dorobku dr Anny Skołożyńskiej-Cieciery spełnia wymagania wskazane w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.). W związku z tym, z całym przekonaniem popieram wnioski o nadaniu stopnia doktora habilitowanego Pani dr Annie Skołożyńskiej-Cieciery.

dr hab. Jacek Kos prof. ASP

